

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 року № 904, Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Нова українська школа: відповідаємо на виклики», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 28.04.2020 № 567 (для вчителів початкових класів), та у відповідності до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)».

Освітня програма також враховує основні положення Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800, постанови Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», інших нормативно правових актів, що регулюють діяльність учителя та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний учитель предметів мистецької освітньої галузі закладу освіти має бути готовим до реалізації міжпредметної інтеграції як ключового інструменту Нової української школи. Це передбачає здатність фахівця створювати умови для синергії творчості та технологій, що є фундаментом для формування інноваційної компетентності учнів. Педагог має ефективно поєднувати вимоги державних освітніх стандартів із впровадженням цифрових інструментів та інклюзивних підходів, забезпечуючи високу якість навчання як в очному, так і в дистанційному форматах. Важливим аспектом є готовність вчителя до виконання заходів щодо євроінтеграційних процесів у галузі освіти через розвиток креативного та критичного мислення школярів засобами інтегрованого мистецько-технологічного навчання.

Мета освітньої Програми: професійний розвиток учителів (викладачів) предметів мистецької освітньої галузі відповідно до державної політики в галузі освіти; удосконалення раніше набутих та набуття нових компетентностей, необхідних для впровадження міжпредметної інтеграції як засобу синергії творчості та технологій; опанування методиками використання цифрових інструментів для формування інноваційної компетентності учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року №988-р., та на основі Державного стандарту початкової освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року №87, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.

Основні завдання Програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти у сфері інтегрованого навчання;
- поглибити й розширити знання вчителів з теорії і практики міжпредметної інтеграції, що забезпечує синергію художньо-творчої діяльності та цифрових технологій для якісних змін в організації освітнього процесу;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей учителів, необхідних для стимулювання інноваційної діяльності учнів;
- удосконалити вміння вчителів проектувати інтегровані уроки/проекти відповідно до основних напрямів державної політики та європейських практик STEAM-освіти;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових дисциплін мистецької галузі та психолого-педагогічних аспектів впровадження інновацій.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти та ролі міжпредметної інтеграції в сучасному світі;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері початкової та базової середньої освіти;
- сутності Концепції Нової української школи та механізмів формування інноваційної компетентності;
- сутності основних ідей, принципів побудови Державних стандартів (початкової, базової та повної загальної освіти);
- структури та змісту освітніх програм, можливостей інтеграції мистецтва з іншими галузями через цифрові інструменти;
- планування освітньої діяльності та методів поєднання творчого пошуку з технологічними рішеннями;
- академічної свободи вчителя у виборі інноваційних методик навчання.

Уміння:

- організувати освітній процес відповідно до вимог законодавства та принципів синергії творчості й технологій;
- визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням можливостей міжпредметної взаємодії та освітніх потреб учнів;
- формувати в учнів ключові компетентності, зокрема інноваційну та цифрову, через залучення їх до створення інтегрованих творчих продуктів;
- використовувати модельну навчальну програму для розроблення авторських дидактичних матеріалів на засадах інтеграції;
- застосовувати цифрові технології як засіб художньої експресії та інструмент дослідження;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді над розробкою міжпредметних проєктів.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості та її креативного потенціалу;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти та впровадження інновацій;
- професійна мобільність та гнучкість у використанні нових технологій;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку в галузі цифрової та мистецької освіти;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі всіх учнів;
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей.

Розробник освітньої програми	Чебан Альона Дмитрівна , методист відділу загальної середньої освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»		
Найменування освітньої програми	Освітня програма підвищення кваліфікації «Інтеграція творчості та технологій як засіб формування компетентностей учнів» для вчителів мистецької освітньої галузі		
Мета програми	Формування, розвиток професійних компетентностей		
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Учителі інтегрованого курсу «Мистецтво»		
Зміст програми	<i>№ з/п</i>	<i>Тема заняття</i>	<i>Год</i>
	Модуль I.		
	1.1.	Інтегрована художньо-педагогічна технологія у формуванні мистецьких компетентностей учнів на уроках музичного мистецтва та інтегрованого курсу “Мистецтво”	2
	1.2.	Від STEM до STEAM: інтеграція мистецтва в освітній процес	2
	1.3.	Інтеграція мистецтва у старшій профільній школі: нові виклики, можливості, перспективи	2
	Модуль II.		
	2.1	Інтеграція біології та мистецтва в освітньому процесі Нової української школи	2
	2.2	Формування цифрової та мистецької грамотності учнів засобами мультимедійного дизайну	2
	2.3	Цифровий контент в мистецькому освітньому процесі закладів загальної середньої освіти	2
	Напрямок освітньої програми	Професійна компетентність вчителя (викладача) предметів мистецької освітньої	
Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	0,5 кредит ЄКТС / 15 год (12 годин – аудиторні, 3 години –самостійна робота)		
Форма підвищення кваліфікації	Очна, дистанційна, очно-заочна, пролонгована		
Вид підвищення кваліфікації	Навчання за освітньою програмою підвищення кваліфікації		
Перелік компетентностей, що вдосконалювати муться	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05 Професійні компетентності: A1 Нормативно-правова компетентність (A1.1, A1.2, A1.3); A2 Компетентність стратегічного управління закладом освіти (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.5, A2.6, A2.7); A3 Компетентність стратегічного управління персоналом (A3.1, A3.2, A3.3, A3.4, A3.5);		

	<p>Б1 Компетентність забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (Б1.1, Б1.2, Б1.3, Б1.4);</p> <p>Б2 Компетентність організації діяльності закладу освіти на засадах зовнішньої системи забезпечення якості освіти (Б2.1, Б2.2, Б2.3);</p> <p>В1 Лідерська компетентність (В1.1, В1.2, В1.3, В1.4); В2 Емоційно-етична компетентність (В2.1, В2.2, В2.3);</p> <p>В3 Компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства (В3.1, В3.2, В3.3, В3.4);</p> <p>Г1 Здоров'язбережувальна компетентність (Г1.1, Г1.2, Г1.3, Г1.4, Г1.5, Г1.6);</p> <p>Г2 Інклюзивна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Проектувальна компетентність (Г3.1); Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1);</p> <p>Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2);</p> <p>Д3 Інформаційно-цифрова компетентність (Д3.1, Д3.2, Д3.3)</p>
Очікувані результати	Удосконалення загальних та професійних компетентностей
Строки виконання програми	Календарний рік
Місце виконання освітньої програми	Комунальний навчальний заклад Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» (вул. Ярослава Мудрого, 37, м. Біла Церква, 09107)
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/

Модуль І.

1.1. Інтегрована художньо-педагогічна технологія у формуванні мистецьких компетентностей учнів на уроках музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво»

Предметно-інтегративний підхід та особливості інтеграції в шкільній мистецькій освіті. Комплекс і синтез як ключові поняття інтеграції в мистецькій освіті. Особливості використання мистецької мови в контексті інтеграції. Художньо-педагогічна інтегрована технологія як провідна технологія мистецького навчання. Комплексний вид інтеграції у практиці інтегрованого уроку мистецтва.

1.2. Від STEM до STEAM: інтеграція мистецтва в освітній процес

Трансформація освітньої парадигми від STEM до STEAM як відповідь на виклики інноваційного суспільства. Мистецтво як каталізатор креативності та критичного мислення в науково-технологічній діяльності. Взаємозв'язок художньої творчості та проектування у процесі створення інтегрованого продукту. Використання візуального мистецтва для

моделювання та інтерпретації явищ навколишнього світу. Дизайн як інструмент формування практичних навичок школярів. Цифрові платформи для реалізації творчих STEAM-ідей у мистецькій освітній галузі. Проектна діяльність як основа синергії творчого пошуку та технологічних рішень.

1.3. Інтеграція мистецтва у старшій профільній школі: нові виклики, можливості, перспективи

Реалізація державного стандарту профільної середньої освіти в умовах реформи НУШ. Особливості типової освітньої програми у старшій профільній школі : коментар змін. Мистецька освітня галузь як провідник профільної середньої освіти. Інтеграція МІО в зміст профільного навчання. Чому і як інтегрувати мистецтво у старшу профільну школу. Види і способи реалізації інтеграції в академічному ліцеї. Створення Курикулум профільної середньої освіти з інтеграцією мистецької освіти. Обов'язкові освітні компоненти спільні для всіх напрямів (за обраним напрямом). Вибір профілю: Індивідуальна освітня траєкторія.

Модуль II.

2.1. Інтеграція біології та мистецтва в освітньому процесі Нової української школи

Концепція інтегрованого навчання біології та мистецтва як засіб формування цілісного світогляду учнів. Розвиток емоційного інтелекту та ціннісного ставлення до здоров'я через візуалізацію анатомічних образів. Художнє моделювання органів людини як метод поглибленого засвоєння біологічних знань. Використання засобів ліплення та колористики для розвитку дрібної моторики та просторового мислення школярів. Формування емоційно-ціннісного ставлення до власного тіла засобами образотворчого мистецтва. Практичний досвід реалізації міжпредметних проектів у контексті вимог Нової української школи. Рефлексія та творче самовираження учнів у процесі інтегрованого вивчення природничих дисциплін.

2.2. Формування цифрової та мистецької грамотності учнів засобами мультимедійного дизайну

Методологічні засади інтеграції мистецтва та інформатики в контексті компетентнісного підходу Нової української школи. Огляд сучасних цифрових платформ та інструментів динамічної візуалізації для створення мультимедійного контенту. Базові принципи дизайну та художнього оформлення цифрових презентацій. Колористика та психологія кольору як засіб виразності в інформаційному просторі. Музичний супровід та аудіо елементи як інструменти передачі настрою та ідеї творчого проекту. Презентація власних ідей як засіб самовираження та формування комунікативної компетентності школярів. Синергія мистецтва та технологій як фактор розвитку креативності в сучасному освітньому процесі.

2.3. Цифровий контент в мистецькому освітньому процесі закладів загальної середньої освіти

Особливості цифрової трансформації в умовах НУШ. Інформаційно-комунікаційні технології в НУШ. Кібербезпека. Побудова безпечного освітнього середовища. Вправи з основ інформаційної гігієни. Діджиталізація. Медіаграмотність. Програмні засоби для успішного дистанційного навчання.

Питання для самостійної роботи

1. У чому полягають особливості предметно-інтегративного підходу в сучасній мистецькій освіті?
2. Як художньо-педагогічна технологія використовується як провідний інструмент мистецького навчання?
3. Яким чином мистецтво виступає каталізатором креативності в межах переходу від STEM до STEAM-освіти?

4. Які цифрові платформи є найбільш ефективними для реалізації творчих STEAM-ідей у мистецькій галузі?
5. Які існують види та способи реалізації інтеграції мистецтва в умовах академічного ліцею (старшої профільної школи)?
6. Як художнє моделювання органів людини допомагає в опануванні біологічних знань та формуванні цілісного світогляду?
7. Яку роль відіграють колористика кольору у створенні виразного інформаційного простору?
8. Як музичний супровід та аудіо елементи впливають на передачу ідеї творчого мультимедійного проєкту?
9. Які особливості цифрової трансформації та програмні засоби необхідні для успішного дистанційного навчання?
10. Які основні вправи з інформаційної гігієни та правила кібербезпеки необхідно впроваджувати в освітнє середовище НУШ?

Список використаних джерел

1. Міщанчук О. Теоретичні засади формування художньо-творчої компетентності учнів засобами інтеграції цифрових технологій на уроках музичного мистецтва // Педагогічні. – 2025. – Режим доступу: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/03/%D0%9C%D1%96%D1%89%D0%B0%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA.pdf>. [pedscience.sspu.edu]
2. Від STEM до STEAM: інтеграція мистецтва в освітньому просторі // Інститут модернізації змісту освіти. – 2024. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/2024/03/29/vid-stem-do-steam-intehratsiia-mystetstva-v-osvitn-omu-prostori/>. [imzo.gov]
3. Інтеграція мистецтва в освіті: ключові компетентності та виклики // Знайшов. – 2023. – Режим доступу: https://znayshov.com/FR/30289/Djerelo_4_2023-21-26.pdf. [znayshov]
4. Художньо-педагогічні основи інтеграції в мистецькій освіті // Нова українська школа. – 2018. – Режим доступу: <https://nuschool.eu/lessons/art/1-2klas/6.html>. [nuschool]
5. Формування цифрової компетентності майбутніх дизайнерів: від теорії до практики // Український журнал дизайну і підготовки. – 2023. – Режим доступу: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/download/778/954?inline=1>. [uej.undip.org]
6. Омельченко А., Кисельова О. Використання цифрових технологій у мистецькій освіті // Наукові записки БДПУ. Сер.: Педагогічні науки. – 2022. – Вип. 2. – С. 285–294. – Режим доступу: <https://dspace.bdpu.org.ua/items/47cf6e11-0f74-400e-9095-ce2db3a45a41/full>. [dspace.bdpu.org]
7. Сучасні та майбутні виклики STEAM-освіти в Україні // Педагогічний журнал КПУ. – 2023. – Режим доступу: <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2023/86/20.pdf>. [pedagogy-journal.kpu.zp]
8. Інтегративні художньо-педагогічні технології на уроках мистецтва // Студфайл. – 2015. – Режим доступу: <https://studfile.net/preview/7865443/>. [studfile]
9. Мистецтво у 5–6 класах Нової української школи: поліцентрична інтеграція // УДП. – 2023. – Режим доступу: <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2023/08/10.pdf>. [undip.org]
10. Комаровська О. До проєкту Концепції профільного навчання у старшій школі (художньо-естетичний профіль) // Інформаційні технології в освіті. – 2013. – Режим доступу: [https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/11150/1/Tmpvd_2013_17\(1\)_56%20\(1\).pdf](https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/11150/1/Tmpvd_2013_17(1)_56%20(1).pdf). [10]
11. Міжпредметна інтеграція на уроках мистецтва // На Урок. – 2023. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/stattya-mizhpredmetna-integraciya-na-urokah-mistectva-369887.html>. [naurok.com]
12. Особливості інтегрованого підходу до викладання змісту природничої та мистецької освітніх галузей у Новій українській школі // На Урок. – 2021. – Режим доступу:

<https://naurok.com.ua/osoblivosti-integrovanogo-pidhodu-do-vikladannya-zmistu-prirodnicho-ta-mistecko-osvitnih-galuzey-u-noviy-u-...>[naurok.com]

13. Інтеграція та міжпредметні зв'язки на уроках мистецької галузі // Знайшов. – 2022. – Режим доступу: [https://znayshov.com/FR/17408/Pp%203\(115\)2022-60-64.pdf](https://znayshov.com/FR/17408/Pp%203(115)2022-60-64.pdf). [13]

14. Цифрова грамотність у мистецтві: від пензля до коду // БДУТ. – Режим доступу: <https://bdut.co.ua/pro-nas/cyfrova-gramotnist/>. [bdut.co]

15. Цифрове мистецтво (Digital Art) у загальній середній освіті // На Урок. – 2025. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/cifrove-mistectvo-digital-art-455929.html>. [naurok.com]

16. Бакалець Н. Інноваційні тенденції організації мистецької освіти у профільній школі Нової української школи // Науковий часопис НПУ імені М.М. п. Драгоманова. Серія 10. – Режим доступу: <https://journal.org.ua/index.php/ntn/article/download/313/360/1358>. [journal.org]

17. Мистецтво та освіта: новації і перспективи (збірник конференції) // ЧНПУ. – Режим доступу:

<https://epub.chnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10052/1/%D0%9C%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE%20%D1%82%D0%B0%20...>[epub.chnpu.edu]